

v tom, že odvolací soud spatřuje v jednání žalobcově zavinění, maje za to, že optický klam, na nějž se žalobce odvolává, není pomatením mysli, které by vylučovalo jeho přičetnost a zodpovědnost. Žalobci jest ovšem potud přisvědčiti, že nelze shledati zavinění v tom, že opustil vůz dříve, než vlak úplně zastavil, an tak učinil následkem optického klamu, jehož příčinu vysvětluje svou oční chorobou. Zavinění zračí se v tom, že, jsa postižen oční chorobou, opomenul přesvědčiti se způsobem spolehlivým, zda vlak již zastavil, což bylo na snadě, any dveře vozu byly otevřeny, nástupiště bylo náležitě osvětleno a na něm byly jiné pevné předměty, podle nichž bylo lze seznati, že se vlak ještě pohybuje. Ostatně jest otázka zavinění žalobce otázkou podružnou. Nejdeť o vyvíňovací důkaz podle § 2 cit. zák. o ručení železnic, tedy o to, zda žalobce zavinil příhodu v dopravě, nýbrž jde o to, zda úraz způsoben byl jen příhodou v dopravě, neboť jen za tohoto předpokladu ručí dráha podle § 1 zák. o ruč. žel. za celou škodu. Než v souzeném případě tomu tak není; úraz byl přivoděn teprve spolupůsobením příhody v dopravě a žalobcova jednání, to jest jeho předčasného vystupování; ručí proto dráha jen potud, pokud škoda způsobena byla příhodou v dopravě, tedy jen přiměřenou částí. Vystoupil-li žalobce předčasně, byv zmýlen pohybem druhého vlaku, což, jak žalobce sám tvrdí, usnadnila jeho oční choroba, nemění to nic na věci a není za to zodpovědná dráha, neboť tu jde o omyl, jenž se přihodil v žalobcově osobě a nebyl dráhou zaviněn. Je proto také bezpředmětnou další námitka žalobcova, že odvolací soud nesprávně hodnotil poměr zavinění a tím poměr, v jakém má dráha nahraditi škodu; nerozhoďuje tu míra zavinění, nýbrž jen to, jak dalece přispěly jednak příhoda v dopravě, jednak vlastní jednání žalobcovo ke škodě; k poranění žalobce došlo jen spolupůsobením obou příčin, tyto přispěly stejnou měrou k výsledku a jest proto škodu děliti stejnoměrně.

Čís. 9820.

Jde o žalobu určovací (§ 228 c. ř. s.), je-li vlastním předmětem žalobního žádání určení, že žalobci přísluší užívací právo k místnosti, třeba se bylo domáháno také toho, by to žalovaný uznal. Jest na žalobci, by prokázal právní zájem. K tomu, zda jest tu právní zájem na určení, jest přihlídati i soudu vyšší stolice z úřadu. Skutečnosti, z nichž žalobce vyvozuje právní zájem, nezjišťuje však soud z úřadu, nýbrž jest na žalobci, by je uvedl v žalobě nebo za řízení.

(Rozh. ze dne 11. dubna 1930, Rv I 2047/29.)

Žalobce domáhal se žalobou toho, by žalovaná uznala jeho užívací právo k pokoji v levo od vchodu v domě čís. 15. K odůvodnění žalobního nároku uváděl žalobce, že mu přísluší toto právo na základě odevzdací listiny okresního soudu ze dne 30. srpna 1892 a že jest také pro něho na domě vtěleno, že však žalovaná majitelka domu nechce právo to uznati a že proto podal žalobu, by se konečně zjistilo, že mu přísluší

uživací právo k řečenému pokoji. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle doslovu žalobního žádání a ostatního obsahu žaloby jest vlastním předmětem žalobního žádání určení, že žalobci přísluší uživací právo k pokoji, tudíž určení právního poměru. Ovšem žalobce domáhá se také toho, by žalovaná byla povinna to uznati, leč tímto dodatkem nepozbyla žaloba, která jest ve své podstatě žalobou určovací podle § 228 c. ř. s., této své povahy a nestala se žalobou o plnění. Tento názor má oporu i v ustanovení § 523 obč. zák. Podle tohoto předpisu zákona jest oprávněn ten, kdo tvrdí proti vlastníku služebnost, žalovati o její určení, popírá-li vlastník její jsoucnost, aniž by odporoval jejímu výkonu. V takovém případě jde ovšem v pravdě jen o žalobu určovací podle § 228 c. ř. s. a jest na žalobci, by prokázal právní zájem (Krainz-Ehrenzweig, Sachenrecht str. 389—390 a Stubenrauch, I. sv. str. 728). Bylo tudíž na žalobci, by dokázal nabytí služebnosti a právní zájem na zjištění. Onomu požadavku dostal žalobce již tím, že žalovaná ani nepopřela jeho uživací právo. Leč neprokázal druhý požadavek, právní zájem, jak správně po této stránce dovodil odvolací soud, třeba ovšem byl jinak mylného názoru, že jde o žalobu o plnění, u níž by nebylo lze mluvit o právním zájmu jako jejím předpokladu. K tomu, zda jest tu právní zájem na určení, jest přihlídati i soudu vyšší stolice z úřadu a bylo se proto i odvolacímu soudu zabývatí otázkou, zda jsou splněny podmínky žaloby podle § 228 c. ř. s., třebaže žalovaná vytýkala tento nedostatek teprve v řízení odvolacím. Nešlo tu proto o nepřipustnou novotu podle § 482 c. ř. s., jak se žalobce mylně domnívá. Ovšem skutečnosti, ze kterých žalobce vyvozuje právní zájem, nezjišťuje soud z úřadu, nýbrž jest na žalobci, by je uvedl v žalobě nebo za řízení. To však žalobce neučinil. Nelze proto vytýkati napadenému rozsudku, že posoudil věc nesprávně s hlediska právního, zamítнув žalobu.

Čís. 9821.

Smlouva, jíž se třetí osoba zaručila za závazek poplatníka k placení daní, jest důvodem práva soukromého. O nárocích z tohoto důvodu přísluší rozhodovati soudům.

Výkaz nedoplatků daní může býti exekučním titulem jen proti poplatníku, nikoliv proti ručiteli z důvodu soukromoprávní záruky.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1930, R I 133/30.)

Soud první stolice povolil bernímu úřadu exekuci vnučenou dražbou nemovitostí patřících Boženě B-ové k vydobytí daňových pohledávek. Božena B-ová domáhala se zrušení exekuce rekurssem, tvrdíc, že vymáhaný peníz nebyl exekučně vložen na nemovitosti, nýbrž že se